

Vrijdag 29 oktober 1915.

Onder den indruk dezer aangekondigde dingen wandelde ik met een jonge vriendin, arm aan arm, door het Park. Stille, fijne regen druppelt neder uit een aschgrauwe lucht, groote druppelen vallen uit de boomen over ons. Alles is reeds half kaal en het overblijvend gebladerte vaal van kleur.

Stervensnood in de gansche natuur.

En wij spreken van het schrikbewind, waarin wij leven; van het gruwzaam lot der martelaren van de liefde tot hun vaderland; van wat ons zelve misschien te wachten staat, wie weet! Lange gapingen komen voor in ons gedrukt gesprek, gapingen, waar de geest in droeve gepeinzen eenzaam wegzinkt...

Een boerenwagen rolt aan, ratelend langs den kasseiweg. Hij is hooggeladen met zakken. Ronde bollen zijn zichtbaar onder het gespannen vuil linnen:

"Dien," vraag ik, uit mijn droomerij ontwaakt, "hebt ge reeds uw voorraad aardappelen opgedaan?"

"Ja, en heel goede," antwoordt ze effen, "bijzonder goede, tien frank voor honderd kilog."

"Zoo!" zeg ik, "goede," afgetrokken in het onbestemde voor mij heen blikkend en wij doen eenige stappen vooruit.

Plots blijven wij staan en zien elkander verbijsterd aan: "Is dat nu een onderwerp van gesprek, terwijl onze stadgenooten in doodsnoed verkeer en er misschien in de Schijfschieting worden neergeveld op dit oogenblik!..."

Geestestoestand in oorlogsnood!

Maakt Zola in la Débâcle geen melding van een boer, die te Sedan kalm voortdeed met zijn land te beploegen, terwijl op geringen afstand de vreeselijke slag zichtbaar plaats greep?

Met visioenen van dood, van mikkende geweerloopen op onverdedigde borsten, van gusend bloed, van zwartbehangen begrafeniswagens en kisten voor gezonde menschen met hen gereed mede naar het strafgerecht gevoerd, spreken van het banaal stoffelijke!

Virginie LOVELING (« *In oorlogsnood* »)